

Nejvyšší soud neschválil usnesení okresního soudu v J. o přenesení poručenské věci nezletilé Marie S. (polské státní příslušnice) na úřední soud v P. (Německo).

Důvody:

Ustanovení § 111, odst. 3 j. n. se vztahuje jen na poručence neb opatrovance, kteří mají státní občanství Československé republiky, a nikoliv i na příslušníky cizích států. Není proto nejvyšší soud oprávněn schvalovati usnesení, jímž tuzemský soud přenáší poručenství nad nezletilým cizozemcem na soud cizozemský. Ostatně jest nezletilá Marie S. příslušnicí Polské republiky a bylo by lze proto přenést poručenství nad ní na úřední soud v P. (v Německu) jen za předpokladů článku 10, odstavec 3 smlouvy mezi Československou republikou a republikou Polskou ze dne 6. března 1925 č. 5 Sb. z. a n. z roku 1926, to jest kdyby s tímto přenesením souhlasily úřady druhé smluvní strany podle platných tam předpisů. Nejvyšší soud není však povolán, aby do takového opatření příslušných úřadů republiky Polské zasahoval, a nejde proto o věc, která by podléhala schválení nejvyšším soudem.

Čís. 15552.

Zákon o soukromých zaměstnancích čís. 154/34 Sb. z. a n.

Platem podle § 19, odst. 1 jest (u číšníka) rozuměti i stravu a zpopitné.

Zaměstnavatel není oprávněn propustiti zaměstnance pro onemocnění podle § 34 čís. 4 předčasně ze služby, dokud ho nevyzval k oznamovací povinnosti podle § 20, odst. 1.

(Rozh. ze dne 30. října 1936, Rv I 825/36.)

Žalobce uplatnil proti žalovanému dva nároky, a to jednak nárok na plat za dobu šesti neděl, v které nemohl konati práci pro nemoc (§ 19, prvý odstavec zákona čís. 154/34 Sb. z. a n.), jednak nárok na náhradu platu (požitků) za řádnou výpovědní lhůtu (§ 37 zák. čís. 154/34 Sb. z. a n.). Prvý nárok byl zamítnut nižšími soudy, a to odvolacím soudem proto, že žalobce neměl podle pracovní smlouvy proti žalovanému nárok na plat peněžitý, nýbrž jen na stravu, které mu žalovaný nemohl poskytovat, když žalobce opustil T., který byl jeho pracovním místem. Pokud jde o druhý nárok, nebyl uznán důvodným proto, že žalobce nepodal žalovanému zprávu o svém onemocnění a že pro nemoc nemůže vykonávat práci.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Podle § 9 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. jest p l a t e m podle tohoto zákona úhrn zaměstnancových požitků, kterými mohou býti pevné peněžité služné, provise, podíly na zisku, zvláštní odměna (§ 16) nebo jiné peněžité nebo naturální požitky. Poněvadž ustanovením § 19 dotčeného zákona byl žalobci zachován nárok na plat po dobu šesti neděl, tudíž nárok na všechny druhy jeho platu pracovní smlouvou stanovené, měl by žalobce nárok na stravu a zpropitné, kdyby bylo zjištěno, že nemohl konati práci v podniku žalovaného pro nemoc, pro kterou byl odkázán okresní nemocenskou pojišťovnou v T. k operativnímu léčení do P. mimo místo podniku. Odvolací soud měl se proto obíratí skutkovým podkladem této části žalobního nároku, který byl žalovaným popřen, neboť žalovaný jej nepřipustil ani na soudě první stolice, ani na soudě odvolacím, před kterým opakoval svůj přednes učiněný u prvního soudu. Odvolací soud však o tvrzení žalobcově neučinil žádných zjištění. Pokud si odvolací soud osvojil zjištění prvního soudu, není ani v těchto zjištěních nic o nezpůsobilosti žalobcově pro nemoc konati práce vrchního číšníka u žalovaného, nýbrž v jeho rozsudku jest jen uveden obsah lékařského vysvědčení a obsah dopisu žalobcova žalovanému, aniž bylo zjištěno, kterou chorobou žalobce onemocněl, jak dlouho jeho onemocnění trvalo a zda ho činilo nezpůsobilým konati práce vrchního číšníka. Není proto věc zralá k rozhodnutí již proto, že se nedostává skutkových zjištění, která jsou nutná, aby věc mohla býti posouzena s právního hlediska (§ 35, druhý odstavec zákona č. 131/31 Sb. z. a n.). V novém jednání bude nutno zjistiti chorobu žalobcovu, její trvání a zda byla příčinou nezpůsobilosti žalobcovy konati práce vrchního číšníka u žalovaného podle smlouvy s ním sjednané, neb aspoň nějaké náhradní práce, které žalobce mohl jako vrchní číšník v podniku žalovaného vykonávati. Kdyby byla zjištěna správnost tvrzení žalobcova, že byl pro nemoc nezpůsobilý konati práci vrchního číšníka nebo náhradní práce mu příslušející, byl by po právu žalobní nárok na stravu a zpropitné za tu dobu, po kterou byl žalobce nemocen nebo nejvýše za dobu šesti neděl nehledíc k tomu, zda byl v této šesti-nedělní lhůtě propuštěn čili nic. Pokud jde o nárok na náhradu požitků za řádnou výpovědní lhůtu právem žalobce uplatňuje, že žalovaný nebyl oprávněn ho propustiti, neoznámil-li své onemocnění. Podle § 34 č. 4 zákona č. 154/34 Sb. z. a n., přísluší zaměstnavateli právo k předčasnému propuštění zaměstnance, jestliže zaměstnanec nevyhoví bez náležitého důvodu, ač byl k tomu zaměstnavatelem vyzván, do tří dnů oznamovací povinnosti uložené mu v § 20, odst. 1 téhož zákona nebo žádosti zaměstnavatelově o lékařské potvrzení podle téhož zákonného ustanovení. Žalovaný však žalobce vůbec nevyzval, aby mu oznámení o chorobě učinil, ani aby chorobu svou osvědčil podle § 20 zákona č. 154/34 Sb. z. a n., a to ani, když obdržel dopis žalobcův, ani dříve, kdy byl oprávněn vyzvati žalobce podle § 20 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. na jeho starou adresu v T. Poněvadž to žalovaný opominul, nebyl oprávněn

propustiti žalobce podle § 34 č. 4 zákona č. 154/44 Sb. z. a n. pro neoznámení onemocnění. Avšak žalovaný uplatnil ještě druhý důvod pro předčasné propuštění žalobce, neboť popřev žalobní údaje přednesl, že žalobce nekonal službu po takovou dobu, že si musel vzít jiného vrchního číšníka, a také tento svůj přednes opakoval na soudě odvolacím, čímž se dovolával pro předčasné propuštění žalobce rovněž důvodu § 34 č. 4 zákona č. 154/34 Sb. z. a n., že žalobce bez řádně odůvodněné překážky nekonal práce po značnou podle okolností dobu. Odvolací soud měl se proto obíratí tímto důvodem předčasného propuštění žalobce, který žalovaný uplatnil v osmidenní lhůtě § 35 zákona č. 154/34 Sb. z. a n., neboť žalobce ještě v době propuštění nekonal práce u žalovaného a teprve dopisem ze dne 5. prosince 1935 mu sdělil příčinu nekonání práce, po jehož dojití ho žalovaný již dne 9. prosince 1935 propustil. Jinakým způsobem než sdělením žalobcovým se nemohl žalovaný dříve o příčině nekonání prací přesvědčiti, ježto žalobce nebyl v T. Odvolací soud neučinil skutková zjištění, kterých je třeba pro rozhodnutí o žalobním nároku na náhradu požitků za řádnou výpovědní lhůtu, a není proto věc zralá k rozhodnutí ani v této části (§ 35, druhý odstavec zákona č. 131/31 Sb. z. a n.). V novém jednání bude nutno zjistiti, z jaké příčiny nekonal žalobce práci u žalovaného, jak o tom již byla svrchu řeč. Bude-li zjištěno, že žalobce byl skutečně tak nemocen, že nemohl službu konati jako vrchní číšník a že nemohl konati v podniku ani žádné náhradní služby vrchního číšníka, a že tato jeho nezpůsobilost trvala až do 9. prosince 1935, nemohl býti žalovaným předčasně propuštěn pro nekonání sjednaných služeb a měl by nárok na náhradu požitků za řádnou výpovědní lhůtu. Tento nárok by se podle § 37 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. vztahoval na náhradu za stravu i zpropitné, jejichž hodnotu by po případě bylo zjistiti znaleckým posudkem, a při stanovení výše této náhrady po případě použití ustanovení § 273 c. ř. s. Kdyby bylo zjištěno, že žalobce nebyl celou šestinedělní dobu § 19 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. nezpůsobilý k práci, a zejména že již před 9. prosincem 1935 mohl konati práci vrchního číšníka nebo náhradní práce v podniku žalovaného mu příslušející, bylo by od té doby, kdy se stal k práci způsobilým, pokládati nekonání práce v podniku žalovaného za řádně neodůvodněné a žalovaný by byl oprávněn předčasně propustiti žalobce, kdyby zároveň hledíc k povaze jeho podniku bylo za to míti, že žalobce neodůvodněně nekonal službu po dobu podle okolností dosti značnou.

Čís. 15553.

Práce v závodě květinářském podléhají zákonu čís. 91/18 Sb. z. a n.; povolení práce přes čas podle § 6 cit. zák. nemohlo býti nahrazeno nařízením místodržitele pro království České čís. 69/13 z. z. čes.

(Rozh. ze dne 30. října 1936, Rv I 2346/36.)